

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek
s a lap kezelését illető minden tárgyak
a kiadó-hivatalhoz (Első magyar egye-
sületi könyvnyomda, 3. korona-utca, 18.
sz. a.) intézendők.
Bérmertetlen levelek el nem fo-
gadtatnak.

Előfizetési ár:

egész évre 20 frt., félévre 10 frt., ne-
gyedévre 5 frt.

Belgatási díj: 6-hasábos petit-sor
5 kr., belyegdíj minden belgatásért 30 kr.

A „nyilt-tér”-ben
4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

FÜGGETLEN LAPOK következő folyamára.

Május-juniusi 2 hónapra 3 ft. 40 kr.
Május-juliusi 1/2 évre 5 — —
Május-szeptemberi 5 óra 8 — 40 —

A „Függl. Lapok” kiadó-hivatala.

Pest, május 6.

Lapunk tegnap száma megvitte t. ol-
vasóinknak, a pesti „Egyenlőségi kör”-
nek. cultusminiszter ő excájához inté-
zett kérésényét a kath. autonomia tár-
gyában.

Ez okmány, mely a mozgalomba
hozott kath. egyházi érdeknylvánta-
latok sorában kitűnő helyet foglal,
reánk nézve annál becsebb, minél in-
kább érezzük, mint lankad nagyobb és
nagyobb gyűrűzetekben nyolcz millió
kath. állam-egyházi joghelyzetének
korszerű rendezése iránt táplált rok-
onszerve, s az alkotmányos alakulások
mint vehetnek a kath. érdekekre nézve
káros irányt, késés által.

A szóban forgó kérésény alakí-
résztől elvonatkozunk.

A hang, melyen az szól, loyális
tisztas.

Bennünket még a történelmi indok-
lás és részletezés sem érdekelt annyira,
hogy tárgyat merithetnénk abból re-
flexiókra.

Előttünk a fő kérdés:
Mit kérésényez, jelen föliratában
cultusminiszter ur ő excájától az „E.
K.”?

A kérésény tárgyának meghatáro-
zása szükségképp magában rejti a ma-
gyarizatot és bíralatit is.

... a fölmerült események pa-
ranesólag követelik, hogy nagymé-
ltóságod állásának teljes súlyával kö-
veteljen azon törvényeknek érvényt,
melyeknek alapján a mai kormány áll
s államjogi minden viszonyaink nyu-
gosznak.

Ezen sorok, mint az 1848-diki XX-
dik t. cikkre való utalás, képezik a
helyes distinctiót, mely az autonomia
kérdésében, az alkotmányos törvény-
alkotás részét, a szoroson egyházi rész-
től elválasztja.

Az elsőben a cultusminiszter illeté-
kes tényező, az utóbbiban, mely magá-

ra a confessionalis belügyre vonatko-
zik, csak is csupán az egyház lehet a
cselekvő és végrehajtó hatóság, katho-
likus hitvallásunk tana és szelleme
szerént.

Csak is ezuton lehet megvédve
és biztosítva az egyházi joghatóság
sérthetlensége a törvényhozás és a hi-
vek illetéktelen beavatkozásai ellen,
anélkül, hogy az alkotmányos törvé-
nyeken rés üttenék, vagy a hívek jog-
érezete, mellőztetésbe vélhetné magát
ejtettnek.

Sokat vitatkoztak nálunk már a fe-
lett, vajlon mennyi része lehet a kath.
autonomia létrehozása, alakítása és al-
kalmazásában az alkotmányos törvény-
hozásnak.

Vannak, kik az egész kath. auto-
nomia ügyet kívül akarnak tartani a
parlament falain.

Mások ismét, nem látszanak telje-
sen irtózni a törvényhozás némi érint-
kezésétől ez ügyben sem.

Ha a történelmi múltból példákat
akölesönözhetünk a kérdésre illőket, ugy
látjuk, hogy hazai országgyűléseink
vegyes jellemű tanácskozományok vol-
tak, comitái és synodusok egyszerűe.
Sőt az 179%-ki országgyűlés is, mi-
dön a protestansok vallási autonomiáját
kódificálta, nem vélte, hogy ez ügyet csu-
pán és kizárólag a prot. felekezet bel-
ügyei közé sorozhatná, a mely, mint
házi ügy, egyedül az illető egyház zsi-
nata által lenne elintézendő, s orszá-
gias törvény erejére csak azután eme-
lendő.

A törvényhozás ma is hozzászóhat
a kath. autonomia kérdéséhez. Sőt kell,
hogy hozzá szóljon, különben alkot-
mányos szentesítményt az ország tör-
vényei előtt nem nyerhet, s így az in-
terconfessionalis jogok rendébe, mint
a nemzet közakarata által hozott jogál-
lapot, föl nem vétethetik.

De ezen vonatkozása a legislatiónak
a kath. autonomiához csak is közjogi
értelmű. Ennél sem több sem keve-
sebb.

Az egyházi jogi részt az egyház ma-
ga van csupán hivatva rendezni, szer-
vezni. Azaz az autonomia formáját,
tartalmát, lényegét, körét, részleteit a
egyház, mint ilyen, maga, kizáró-
lag adja. A kath. egyház autonomiá-
ját, az államjogi vonatkozásokban, köz-
jogi meghatározásban, az alkotmányos
törvények közé a törnyhozás iktat-
ja be.

Pest, május 6.

Törvényhozásunk esendes haladá-
sában észrevétlenül új tájakra jutott s
minden óra, mely leperreg, melyebben
látja haladni oly téren, mely előtte új-
járatlan és ismeretlen még.

Belejutott az anyagi érdekek tág
birodalmába, hol kimondott szava nem
a messze jövőben könnyen elvitatható
következőket, de közvetlenül buja
tenyészetet vagy pusztulást és seny-
vedést hoz.

Egyik közelebbi tárgyalása több
rendbeli vaspályák kérdésére, másik
az országias költségvetésre vonatkozik.

Nagy horderejű fordulatú pont ez,
melynek jelentőségét a törvényhozás-
nak mélyen kell éreznie. Az ország
pedig méltán feszíti figyelmét azon fej-
leményekre, melyek a kérdések e for-
dulatával a képviselőház kebelében reá
várakoznak.

Az államférfi, álláspontját a hely-
zet exigentiái szerint választja meg. A
törvényhozó állása azonban a politiká-
ban és az anyagi érdekek terén egés-
zen különböző. A mi az egyik téren
polgári erény lehet, az a másikon pol-
gári büni.

Mi nem táplálunk semmi aggodal-
mat, mire semmi jel nem mutat, hogy
az anyagi érdekek terén a politikai
pártok állása jelenkezzen, s a mint ez
aggodalomunk nincs, úgy igen élénk
azon óhajításunk, hogy példáját lássuk
annak, miként politikai pártjaink tör-
vényhozái közt ama téren, hol az or-
szágának anyagi érdekeiről jutnak kér-
dés a megoldás szönyegére, nincsen
part s ha van is, nézet eltérések alkalm-
a ez, nem a politikai pártok csoportu-
lása szerint nyeri alakulását.

Kein Bruder im Spiele. Az anya-
giakban nincs pájtasság.

Bár mit tartson a képviselő tör-
vényhozái újabb kiadásában, azt nem
állíthatja, miszerint kiüldönek még is
annyi figyelemmel s tekintettel ne tar-
toznék, hogy specialis anyagi érdekei-
ben a kerületnek épen ellentétes állást
foglalna el.

Politikában lehetnek a kerület vá-
lasztóinak felfogásáról és érdekéről in-
dokolható saját nézetünk, de az anyagi
érdekek helyzete ily ruganyos felfogás-
sal nem bír, és igen különösen venné
ki magát a képviselő, ki az ellen vivna
pártjának sorában, miszerint bizonyos
pályavonal épen kerületét mellőzze el,

vagy bizonyos épen kerületében túl-
nyomólag létező érdek megszorításáért
küzdének pártja kedvéért.

A mint ezért nem tarthatunk attól,
hogy anyagi kérdések terén a pártok
szinezete látható legyen, úgy még ke-
vésb tarthatjuk e kérdéseket a kor-
mányra nézve bizalom vagy válság kér-
déseinek.

S ezen tételnél nem annyira a vas-
pályák kérdéseire akartunk vonatkoz-
ni, mint inkább az országias költségvet-
és részleteinek tárgyalásaira.

Az osztrák kormány itt szomszé-
dunkban az adott állapotok hasonló
nyomásaival küzd s maga kérés szive-
sen fogad minden tanácsot, — mely va-
lóban most igen drága — mikint menci-
külhet az azon pénzügyi hinárból, mibe
a mult idők eljárása juttatta.

A mi kormányunk sines kedvezőbb
helyzetben, az elháríthatlan bajok oly
halmazra jött reá, hogy midőn jó hi-
szemmel azokon segítni akar, nem fog-
ja nehezen venni, ha a kíségitő módok
vélemzéseivel bárki eléáll s végkép
az eredmény oly közös és fontos, a fel-
adat oly nehéz, hogy arra nézve min-
den tekintet eltűnik, mely oldalról jó
az elfogadható tanács.

Nekünk e napokban volt módunk a
hazai iparosok egy osztályával iparunk
s az általuk képviselt üzlet érdekében
szót váltani, örömmel láttuk, miszerint
nem csak a pénzügyminiszter ur teljes
készségéről, sőt a kivitelben sikeres
erélyéről, melylyel bécsi alkudozásai-
ban érdekeket kivitva, szólottak, de
személy engedményekért a törvényho-
zás segélyéhez járulván, annyi kész-
ség és jó hajlamot, valamint értesülést
öszintén kereső türelmet találtak álli-
tásaik szerint, hogy bizalmuk a kor-
mány és törvényhozás támogatásában
fokozott lett.

Semmi sem képes iparosainkban,
melynek jó része még idegen ajku, de
kitűnő kapacitásokat számít kebelében,
a nemzeti érzület ébredésének nagyobb
lendületet adni, mint ha látják s érzik,
hogy érdekeik szilárd oltalomra talá-
nak, s ha minden magasztalt készség
mellett, melyet felemlegetnek, tapasztal-
ják is, hogy a törvényhozás kebelében
a mily élénk a pártmozgalom a
politika terén, ép oly kész a békés
középfogás az anyagi téren, s hol a ha-
za anyagi felvirágzásáról van szó, ott
együtt állunk mindannyian, mert érez-
zük, hogy a nyakunkra nőtt óriás ver-

seny, oly ellenfél, melylyel megküzdeni
utolsó emberig egyesülve is vajmi gyen-
gék vagyunk.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház tegnapi ülésében Bó-
nis Sámuel, mint a jogügyi bizottság elnöke
benyújtja e bizottság jelentését a perrenar-
tás, az írői tulajdonjog stb. törvényjavaslatok
iránt. A ház ma különösen zajos lévén, e je-
lentésből csak ép azt hallottuk, hogy a bi-
zottság a miniszteri előterjesztés és saját al-
kö-ásai alapján egészen új perrendtartást dol-
gozott ki. Ny á r y Pál közönytelt szavaz Bó-
nis tevékenységéről (öljenzés) mert e munká-
lat a házagok legnagyobbikát tölti be, és
egyszermind kéri a mielőbbi kinyomatást,
hogy az osztályok tárgyalás alá vehessék.

Ezután Bannicher és Fabriczius
nyujtnak be iratokat Segesvár polgársága
részéről. Az első óvat a comes nyugdíjazta-
tása ellen, az utóbbi ugyan e nyugdíjaztatás-
ért köszönő és bizalma levelet.

Simonyi Lajos br. interpellálja a k. t-
oktatási minisztert; szándékszik-e a XX. t.
cz. III. § a folytán kimerítő törvényjavaslatot
előterjeszteni.

E ő t v ö s br. a tárgy fontosságánál fogva
a napokban igéri a kimerítő választ, addig
csak annyit jegyez meg, hogy ő is át van
hatva a népnevelés nagy horderejű fontos-
ságáról, sőt megvallja, hogy ennél fontosabb
kérdés nics is, mert ennek megoldásától függ
az ország jövője.

Napirendre a görög-keleti vallásnak ügyéről
szóló törvényjavaslat lévén kitérve. Ny á r y
Pál elődobozni kívánta annak tárgyalását,
hogy az osztályok a miniszter által a máj.
elsején benyújtott módosítványt tárgyalhas-
sák. Ez indítvány fölött hosszab via fejlőd-
ött ki, mely végre oda dől el, hogy a tár-
gyalás azonnal megkezdessék, melyet E ő t
v ö s br. nyitott meg, indokolván az előte-
rjesztett törv. javaslatot.

A bővebb tudósítást holnap közöl-
ni fogjuk.

A felsőház május 5-ki ülése.

Elnök: Cziráky János gr.

Jegyző: Rájner Pál barsi főispán.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitele-
sítése után az elnök jelenti, hogy „a képri-
selőháztól van itt egy jegyző.” (!)

Mihály Péter képviselőházi jegyző át-
hozza a keresk. és iparkamarákról szóló ő
Felsőháza által szentesített törvényt, mely ki-

dig Istené, az tisztátalan nem lehet. A
tiszta szeretet e szerint a
az Ur törvénye; mert nem a mi
önmagának, hanem a mi sokaknak hasznos,
keresi. Az Ur törvényének pedig részint
azért mondom; mivel abból — t. i. a törvény-
ből — táplálkozik; részint azért, mert senki
sem bírhatja másképp, mint csak az ő — tör-
vény-adományából. És az sem képtelenség,
mit mondani fogok: Isten a törvény-
ből él; mert nem értek alatta mást, mint a
szeretetet. Avagy mi tartja fenn ama legszo-
rosabb és kibeszélhetlen egységet a leg-
fennségesebb és szent Három-
ságban, ha nem a szeretet? Törvény
tehát és pedig az Ur törvénye a szeretet,
mely a Háromságot titokteljesen egybe fog-
lalja a békeség kötelékével összefűzti. Azon-
ban senki se vélje, hogy én itt a szeretet
alatt tulajdonságot értek, vagy valami jár-
lékot, mert ekkor azt állítanám — távol
legyen, — hogy van valami Istenben, mi
nem Isten, hanem értem magát az Isteni
Valóságot, mi sem nem új, sem nem szo-
katlan; minthogy szent János is így szól;
„Az Isten csupa szeretet.” (*) He-
lyesen mondatik tehát a szeretet mind Isten-
nek, mind Isten ajándékának. Eunné fogva a
szeretet adományozhatja a szeretetet,
a valóság a tulajdonságot. Ott, hol az adomá-
nyozót jelenti, neve a valóságnak; és ott, hol
az adományt jelenti, neve a tulajdonságnak.
Ez örök, teremő és kormányzó törvénye, az
összes mindenségnek, minthogy súly, mérték
és szám szerint van általa teremte minden,
s törvény nélkül semmi sincs hagyva, még
maga a mindenek törvénye sines törvény nél-
kül, mely azonban nem más, mint ő maga,
ki ha nem teremtettsé is önmagát, minden-
estre kormányozza.

A haszonleső szinte tesz valamit; de
mivel nem önzéstelenül, tudni való, hogy tu-
lajdon bírva gyűszöni őt. Továbbá hol a
tulajdonosi jog, ott az egyoldalúság; hol az
egyoldalúság, ott a félszegség; hol a félszeg-
ség, ott kétségkívül a szeny, a piszok is.
Szolgáljon tehát a szolgának törvényül saját
félelme, mely őt bilincsen tartja; szolgáljon
a haszonlesőnek törvényül nyereszkedési vá-
gya, mely őt szorongatja, midőn általa el-
ámitva s elcsábítva kísértette hozatik. De
ezek közül egyik sem szeny nélkül való;
egyik sem nyugtathatja meg a lelket. A szer-
etet pedig nyugodalmat szerez a lélek-
eknek s eszközi, hogy önkényt csele-
kedjék.

Továbbá a szeretetet tisztának azért
mondottam; mivel sajátjából a maga szá-
mára semmit sem szakított megtartani. De ha
tulajdonából semmije sincs, akkor, úgy vé-
lem, mindene, mivel bir, Istené, a mi pe-

*) Luk. 12. 40.; *) Zsolt. 84. 9.; *) Zsolt. 118.
115.; *) Ének. 2. 26.; *) Máté. 10. 41.; *) Zsolt.
117. 1.; *) Zsolt. 48. 1.; *) Zsolt. 18. 8.; *) János
1. lev. 4. 16.

A FÜGGETLEN LAPOK TÁRCZÁJA.

Mutatvány

szent Bernárd leveleiből.

A legtisztelendőbb atyáknak, legkedvesebb
barátimnak, Guidónak, a karthausi per-
jelnek, s a többi szentéletűeknek, kik vele
vannak Bernard testvérek Clairveauxból
örök üdvét. 1125-ik évben.

I.

A mily régen s hájtva vártam: ép oly
örömmel vettem szentségtek levelét. Olvastam
azt s a mint olvastam, szikrákat érzék ke-
belben, melyekőt kigyuladt szívem, mint
ama tűztől, melyet az Ur bocsátott a földre.
) Ő mily nagy tűz lángolhat azon elmélkedé-
sekben, melyekből ily nemű szikrák repülnek!
Valóban az egész s nyújtó üdvözlések nekem,
hogy megvaljam az igazat, oly kedves volt s
jelenleg is az, mintha nem is embertől, ha
nem minden bizonynyal attól származnék, ki
Jákob áldását osztogattja.

Mert azt épen nem hiszem, hogy csak
egy utóélet, véletlenül, s mint szokás, csak
egy alkalmilag köszöntöttetek; hanem mi-
kén térszem, egészen szereteteket mélyből jött
ez az oly kedves és váratlan üdvözlés. Áldjon
meg benneteket az Ur, kik engem annyi ked-
ves áldásokban megelőzni buzgókodtok, hogy
a levelezes megkezdésével bátorságot adjatok
gyermeketeknek a válaszadásra, ki ugyan
már régen akart irni; de nem mert. Féltém
ugyanis alkalmatlan irkálásaimmal harbo-
gatni a szent esendut, melyet az Urban töl-
tötök, megszakasztani vagy csak egy pilla-
natra is azon folytonos és üdvös hallgatagsá-
got a világról és néma társalgást Istennel;
érezseimmel bántani zárt és mennyei beszé-
dekkel egészen eltelt füleiteket. Valójában
féltém, hogy vagy Mózesnek a hegyen, vagy
tán Istennek a pusztában, vagy épen a tem-

plomban virasztó Sámuelnek lennék terhére,
ha az isteniekben elmerültek figyelmét csak
kis időre is elvonni merészelném. Sámuel ki-
áltja: Szólj Uram, mert hallja a
te szolgálád; miként merhettem volna te-
lát én hallatni magam? Féltém, ismétlem,
hogy ha a netalán vonakodó, avagy menekül-
ló, vagy a pusztában tartózkodó Dávidnak
épen alkalmatlan lettem volna, boszankodva
mentegetődzik vala s így szól: Hagy engem;
most nem hallgatok rád, inkább hallga-
tom, mit kedvesebbnek tapasztalok. Hall-
gatom, mit fog szólni az Ur Isten-
ten, békeséget igér népének
s tisztelőinek s azoknak, kik
szívökbbe szállnak; *) vagy épen így:
Távozzatok el tőlem gonoszait; *)
és megörzöm Isten parancsait; *)
és megörzöm Isten parancsait; *)
Avagy én legyek e vakmerő, ki fölmerjem
költöni a jegyes karjai között édesen szunny-
adó kedvest, holott nyugodni akar? Vélem,
legott ezt hallanom tőle: Ne alkalmatlan-
kodjál; az én szerelmemem enyém,
én az övé, ki a liliomok között
legeltet; *)

De mit én magam nem merek, meri azt
a szeretet: teljes bizalommal kopog a jó ba-
rát ajtaján; mert nem hiszi, hogy visszaut-
asítja, mivel tudja, ő a baráti érzelmek any-
ja, s nem fél kötelme teljesítésével nagyra
becsült esendeteket rövid időre zavarni.
Valóban ez érzelem, ha akarja, elvone benne-
teket Istentől, s mert akarta, oly előzéke-
nyekké tett benneteket irántunk, hogy nem
csak méltatlannak nem találjátok a beszélőt
és meghallgati; sőt inkább a hallgatót is be-
szédre serkentitek. Ölelem e jószágokat; bá-
mulom e kegyességéteket; magasztalom és
tiszteltem tisztaszívűségeket, mely ösztönnöt,
hogy vélt előmenetlünkre annyi örömmel büsz-
kedjétek az Urban. Én is büszke vagyok,
főleg ily bizonyítékra; s Isten szolgáinak ép
oly kedves, mint önzéstelen barátságában
felette gyöngyözködöm. És az az én büszke-
ségem, az az én örömem, az szívem gyön-
györtsége, hogy szemem nem hiába emeltem

a hegyre, honnan már nem csekély segede-
lem érkezett számomra. E hegyek már eddig
is csepegtettek belénk édesésetet s remélem,
még fognak csepegtetni, míg völgyeink ter-
melyekben gyönyörködnek. Mert neveztes
s mind örökre emlékezzetek nap leszen előttem
az, melyen szerencsés voltam látni s elfo-
gadni a férjűt, ki eszközölte, hogy befoga-
djatok szíveteckbe. Igaz ugyan, hogy már előbb
befogadtatok; de, mint tapasztalom, szoro-
sabbban s bizodalmasabban, mióta elmondotta
rólam azt, mit nem tapasztalt; de hisz. Mert
távol legyen, hogy a becsületes és vallásos
ember mást beszél, mint a mit hitt. Lám,
most magamon tapasztalom, mit üdvözítőnk
monda: Ki az igazat befogadja az igaz
névben, igaznak jutalmát
vezzi s. *) Izt igazságosan veszem az igaznak
jutalmát, s ezt nem egyébrét; hanem mivel
az igazat befogadtam. Mert ha netalán nagy-
ítás volna is a dologban, azt az igaz az nem
annyira a tények igaz voltából, mint inkább
saját tisztaságából beszélte. Hallottatok őt,
hittetek neki, örültetek, iratok s engem igen
nagyon megörvendeztetettek, nem csak azért,
mert szentségteknél némi kegyben részestel-
tem s nem középszerű helyet érdemeltem ki;
hanem főleg azért, mert lelketek tisztasága
nem kis mérvben lön ismerve általunk. Ke-
véssel világosan kimutattatok, mily szellem
lakik bennetek.

Örvendez tehát magamon: örvendez
rajtatok is: a magam nyereségén s a ti
öszinteségteken. Az ugyanis az igaz s őszinte
szeretet, mely felebarátja javát ép úgy sze-
reti, mint magát, s az ilyen csakugyan
tiszt szívűből, jó lelkitismeretből s nem holmi
szinlett hüségből eredetnek tartandó. Mert
ki magát másnál jobban, vagy csak is azt
szereti; arról bizonyos, hogy a jót nem sze-
reteti tisztán; mivel nem magáért szereti, ha-
nem csak saját hasznáért. Az ilyen aztán
nem hallgathat a prófétára, ki mondja: A
jatosk hátát Istennek; mert jó. *)
Ad ugyan hátát ez is; mivel talán jó neki;
de nem ám, mert az — t. i. a hála — magá-

